

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ
IRKÇILIK VE AYRIMCILIĞA KARŞI KOMİSYON
AYLIK BÜLTEN
Aralık 2025

Komisyonumuz aylık bültenlerimizle, bir önceki ayda medyada öne çıkan ırkçılık ve ayrımcılık örneklerini basın ve kamuoyu ile paylaşmayı, bu şekilde ırkçılık ve ayrımcılık konusunda bir farkındalık yaratmayı ve duyarlılığı artırmayı amaçlıyor.

Bizler, ırkçılığın sadece bir ideoloji değil, aynı zamanda toplumsal, ekonomik, siyasi, kültürel ve psikolojik alanların bütününe yansıyan bir toplumsal rejim olduğunu düşünüyoruz. Yaşadığımız coğrafyada Türk ve Sünni üstünlükçü pratikler her gün ortaya çıkıyor ve diğer etnik, dinsel grupları aşağılayan ırkçı söylemler her gün dolaşıma sokuluyor. Bu ırkçı pratikler ve söylemler sadece gündelik yaşamda değil kurumsal alanda da sürekli olarak ortaya çıkıyor. Kurumsal ırkçılık özellikle polis uygulamalarında, yargı alanında, mahkemelerde, genel olarak ceza sisteminde, cezaevlerinde, askeri alanda ve gündelik yaşamda yoğun olarak devam ediyor.

Hazırladığımız bu aylık bülten medyaya yansıyan bazı olayları kapsamakta. Bültenin yaşanan bütün olayları kapsama iddiası bulunmuyor. Bültenimizi, ırkçı pratikler ve söylemlerin burada yer alan haberlerden çok daha fazlası olduğunun farkındalığı ile hazırladığımızı giriş kısmında belirtmemiz gerektiğini düşünüyoruz.

2 Aralık

Gazeteci Tuğçe Yılmaz hakkında, “Türkiyeli Ermeni gençler anlatıyor: 109 yıldır süren yas” başlıklı haber nedeniyle dava açıldı

Gazeteci Tuğçe Yılmaz hakkında, “Türkiyeli Ermeni gençler anlatıyor: 109 yıldır süren yas” başlıklı haber nedeniyle, Türk Ceza Kanunu’nun 301. maddesi kapsamında “Türk milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devleti’ni, devletin kurum ve organlarını aşağılamak” suçlamasıyla açılan davanın ilk duruşması İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi’nde görüldü. Mahkemece, Cumhuriyet savcısının dosyanın iddia makamına gönderilmesine ilişkin talebi kabul edildi; duruşma 21 Nisan 2026 günü saat 14.15’e ertelendi. <https://x.com/DFGDernegi/status/1995849401655247121?s=20>

4 Aralık

MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'den Papanın Türkiye ziyaretine tepki: "Müslüman mahallesinde salyangoz satmanın da bir alemi yoktur!"

Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) Genel Başkanı Devlet Bahçeli, Türkgün gazetesine verdiği röportajda, Papa'nın Türkiye ziyaretine tepki göstererek "İslam aleminin arasına nifak tohumları saçanların, Müslümanı Müslümana kırdıranların, Hristiyanlığı birleştirme ve bu dini özellikle Asya merkezli yayma çabalarına İznik'in alet edilmesi, burayı sıçrama alanı olarak görmeleri inanç ve itikat onurumuzun hiçe sayılmasıdır. Biz büyük bir devlet, muazzez ve muhterem bir milletiz. Basit korkulara takılıp kalmayız. Hadiselere kompleksli bakmayız. Ancak asırlar boyunca yazılan senaryoları, oynanan oyunları da görmezden gelemeyiz." dedi.

<https://t24.com.tr/haber/bahceli-kemal-kilicdaroglu-nun-arinma-cagrisini-dogru-buldu-yolsuzlugunun-aydinlanmasi-ve-adaletin-tecellisi-sarttir-dedi,1280988>

5 Aralık

Özkan Küçük'ün yasakları anlatan filmi Rojbash vizyona girmeden yasaklandı

Birçok filme imza atan ödüllü yönetmen Özkan Küçük'ün yasakları anlatan uzun metrajlı filmi Rojbash, daha vizyona girmeden yasaklandı. Nedeni ise filmin konusuyla aynı: yasak. Kültür ve Turizm Bakanlığı, filmin "ticari dolaşıma uygun olmadığına" karar verdi.

<https://x.com/mahmutbozarlan/status/1997322510015066199?s=20>

8 Aralık

Amedspor'u ağırlayan Ümraniyespor stadyumunda 16 Türk devletinin bayrakları asılarak mehter marşı çalındı

Maçtan saatler önce tribünlere Türkiye Cumhuriyeti bayrağıyla birlikte 16 Türk devletini temsil eden bayraklar asıldı. Isınmaya çıkan futbolcular stada adım attıkları sırada ise hoparlörlerden mehter marşı çalındı.

Uygulama, özellikle Amedspor'un kimliği ve geçmiş yıllarda karşı karşıya kaldığı politik gerilimler hatırlandığında, kamuoyunda "milliyetçi provokasyon" olarak değerlendirildi.

<https://www.birgun.net/haber/amedspora-milliyetci-provokasyon-674626>

15 Aralık

Ankara'da düzenlenen dövüş organizasyonunda Rojhilatlı sporcu Zanko Samedi'ye sunucudan ırkçı saldırı

Ankara'da düzenlenen dövüş organizasyonunda Rojhilatlı sporcu Zanko Samedi, rakibi Nazir Gafuri'yi yendi. Samedi'nin bir yakını "Bijî Kürdistan" diye bağırınca sunucu Tarık Sayın, "Aklını alırsız, gömeriz seni burada. Birazdan kefen verecekler sana, hadi geç" dedi. Samedi'nin yakınları olanları anlayamadı. Görüntülerde Zanko Samedi'nin yakınlarına küfür edildiği de duyuluyor.

<https://x.com/RudawTurkce/status/2000671903061610656?s=20>

17 Aralık

Bursaspor taraftarından Kürt siyasetçi Leyla Zana'ya küfürlü tezahürat

2'nci Lig'de mücadele eden Somaspor ile Bursaspor'un Soma'da oynanan maçında, Bursaspor'un taraftarlarının Kürt siyasetçi Leyla Zana'ya küfürlü tezahüratta bulunarak sloganlar atması, sosyal medyada tepki çekti.

Olayın ardından çok sayıda kişi, Leyla Zana'ya yönelik cinsiyetçi ve küfürlü tezahüratları kınadı. Sosyal medyadaki paylaşımlarda, tribünlerde nefret dili kullanılmasının kabul edilemez olduğu vurgulanırken, yetkililer ve Türkiye Futbol Federasyonu göreve çağrıldı.

<https://www.agos.com.tr/tr/haber/bursaspor-taraftarindan-leyla-zanaya-kufurlu-tezahurat-38865>

18 Aralık

İrkçi akademisyenden Kürtlere hakaret: "Hakları kısıtlansın, çalıştırılmasınlar"

Kars Kafkas Üniversitesi Araştırma Hastanesinde görevli Genel Cerrahi Uzmanı Prof. Dr. Tülay Diken Allahverdi, kendisine ait WhatsApp paylaşımlarında süreci, Kürtleri ve Arapları hedef alan ifadeler kullandı. Tülay Diken Allahverdi ilk paylaşımda, sürece ilişkin paylaşımında, "Rejim değişikliğini kabul etmeyeceğiz. Araplar iyi bir toplum olsaydı peygamber sülalesi Arabistan'dan İran'a göç etmezdi. Kürtler devlet kuracak akla ve zekaya sahip olsaydı, ABD'nin kölesi rolü üstlenmezdi..." ifadelerini kullandı.

<https://mezopotamyaaajansi43.com/tum-haberler/content/view/294893>

20 Aralık

Kürtlere yönelik ırkçı paylaşım yapan Prof. Dr. Tülay Diken Allahverdi gözaltına alındı

Kars Kafkas Üniversitesi Araştırma Hastanesi'nde görevli Prof. Dr. Tülay Diken Allahverdi, yaptığı paylaşımlarda Kürtlere hakaretlerde bulunarak, bunun üzerine de Kars Barosu hakkında suç duyurusunda bulunmuştu. Bunun üzerine ırkçı profesörün gözaltına alındığı belirtildi. Profesörün, geçici olarak görevinden uzaklaştırıldığı da gelen bilgiler arasında. Nöbetçi Sulh Ceza Hakimliği Tülay Diken Allahverdi'yi adli kontrol şartıyla serbest bıraktı.

<https://www.serhatnews.com.tr/kurtlere-yonelik-irkci-paylasim-yapan-profesor-gozaltina-alindi>

<https://artigercek.com/guncel/kurtlere-hakaret-eden-akademisyen-serbest-birakildi-341216h>

20 Aralık

Koma Amed İstanbul konseri kaymakamlık tarafından yasaklandı

Koma Amed'in İstanbul'da düzenleyeceği konsere saatler kala, Küçükçekmece Kaymakamlığı tarafından keyfi gerekçelerle yasaklandı.

Kürt Müzik Grubu Koma Amed, İstanbul Küçükçekmece bulunan Yahya Kemal Beyatlı Gösteri Merkezi'nde vereceği konser iptal edildi. Konsere saatler kala İstanbul Küçükçekmece Kaymakamlığı tarafından "uygun görülmedi" iddiasıyla keyfi bir şekilde yasaklandı. Konser ileri bir tarihe ertelendi.

<http://mezopotamyaaajansi43.com/tum-haberler/content/view/295071>

21 Aralık

Kayserispor ve Rizespor taraftarından Leyla Zana'ya çirkin hakaret

TFF 2. Lig'de Somaspor ile Bursaspor'un geçen hafta oynanan maçta, Bursaspor taraftarı bir grup HDP eski Milletvekili Leyla Zana'ya küfürle tezahüratta bulunmuştu. Öte yandan Trendyol Süper Lig ekiplerinden Kayserispor taraftarlarının da benzer şekilde Zana'ya hakaret ettiğini gösteren görüntüler sosyal medyada paylaşıldı. Aynı şekilde oynanan Beşiktaş-Rizespor maçında da bir grup Rize taraftarı, Leyla Zana'ya aynı sözlerle küfretti.

<https://www.rudaw.net/turkish/middleeast/turkey/211220258>

22 Aralık

CHP Milletvekili Ümit Dikbayır, DEM Parti milletvekillerine: “Meclis'te yeteri kadar terörist var”

CHP Milletvekili Ümit Dikbayır, bir TV programında PKK'nın kendisini feshetmesi sonrası yapılması planlanan yasal düzenlemeleri eleştirerek, "Meclis'te yeteri kadar terörist var zaten" dedi. Bu ifadelerin ardından programın sunucusu, söz konusu açıklamanın DEM Parti milletvekillerine yönelik olup olmadığını sordu. Dikbayır ise "Tabii ki diyorum" ifadelerini kullandı.

<https://www.sondakika.com/politika/>

22 Aralık

Bodrum'da Amedspor taraftarlarına ırkçı saldırı: Bir kadın yaralandı.

Bodrumspor ile oynanacak maç için deplasmana giden Amedspor taraftarları, ırkçı saldırıya uğradı. Amedspor Direniş Grubu'nun X'te yaptığı paylaşıma göre; aralarında kadın ve çocukların da bulunduğu taraftar grubundan bir kadın yaralandı.

<https://artigercek.com/spor/amedspor-taraftarlarina-irkci-saldiri-341300h>

22 Aralık

Bodrum'da Amedspor taraftarlarına taşlı saldırı

Amedspor taraftarları Bodrum deplasmanından otobüsle ayrılırken taşlı saldırıya uğradı.

<https://x.com/aspmedya21/status/2003208690162442260?s=46>

24 Aralık

Şırnak'ta Kürtçe bilmeyen anneye işkence

Şırnak merkezde sabah saatlerinde Vakıf Kent ve Bahçelievler mahallelerinde yapılan ev baskınlarında 3 kişi "Örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla gözaltına alındı. Abdullah Temelkuran (22) ve Serhat Temelkuran ile birlikte gözaltına alınan İrfan Kabul'un (23), Türkçe bilmeyen annesi Hanife Kabul'un Türkçe konuşmaya zorlanarak darp edildiği, buna tepki gösteren Kabul'un de polisler tarafından darp edildiği belirtildi. Hanife Kabul'un Kürtçe konuştuğu için darp edildiği, kızının annesinin Türkçe bilmediğini ifade etmesi üzerine, polisler "Kürtçe konuşmak yasak" dediği aktarılırken, annesinin darp edilmesine ve Türkçe konuşmaya zorlanmasına tepki gösteren İrfan Kabul'un evin içinde bir odaya alınarak uzun süre darp edildiği öğrenildi.

<https://x.com/ademkaracobann/status/2003778532862734770>

24 Aralık

Kürtçe savunmaya engel: Mahkememde Türkçe konuşacaksınız!

Antalya’da pencerelere takılan tellere zarar verdikleri iddiasıyla yargılanan 4 tutsağın Kürtçe savunma talepleri hâkim tarafından, “Türkçe konuşacaksınız” sözleriyle engellendi. Tutsaklar, anayasal güvence altında bulunan savunma hakları kapsamında Kürtçe savunma yapmak istediklerini belirterek, tercüman talebinde bulundu. Talebe karşılık hâkim, “Benimle dalga mı geçiyorsunuz, burası Türkiye Cumhuriyeti mahkemeleri, benim mahkememde Türkçe konuşacaksınız, Kürtçe konuşturmam, siz kim olduğunuzu sanıyorsunuz?” söylemlerinde bulunarak Kürtçe savunma talebini reddetti.

<http://mezopotamyaajansi43.com/tum-haberler/content/view/295363>

25 Aralık

Bursaspor’un “Leyla Zana” tezahüratı cezasını İYİP Milletvekili Mustafa Gürban ödedi

Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) bünyesindeki Profesyonel Futbol Disiplin Kurulunun, Somaspor ile Bursaspor arasında oynanan karşılaşmada tribünlerden Leyla Zana’ya yönelik hakaret içerikli tezahüratlar yapıldığı gerekçesiyle Bursaspor’a verilen 342 bin TL para cezasını İYİP Gaziantep Milletvekili Mehmet Mustafa Gürban, 342 bin TL’lik para cezasının tamamını kendi hesabından ödediğini açıkladı. Gürban, ödemeye ilişkin dekontu sosyal medya hesabından paylaşarak kamuoyuna duyurdu.

<https://www.evrensel.net/haber/590364/bursasporun-leyla-zana-tezahurati-cezasini-iyip-milletvekili-gurban-odedi>

26 Aralık

Ömer Öcalan: Germuş Kilisesi’nin korunmama gerekçesi nedir?

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi DEM Parti Urfa Milletvekili Ömer Öcalan, Urfa’nın Haliliye ilçesinde bulunan Germuş (Surp Asdvadzadzin – Meryem Ana) Kilisesi’nin tahrip edilmesine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy’un yanıtlaması istemiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi’ne yazılı soru önergesi verdi.

Öcalan, 19. yüzyılda inşa edilen ve 1915’e kadar Ermeni Ortodoks cemaati tarafından ibadethane olarak kullanılan kilisenin sonrasında sistematik biçimde sahipsiz bırakıldığını; ahır olarak kullanıldığını, defineciler tarafından tahrip edildiğini ve 2023 yılında ana kubbesinin bir bölümünün çöktüğünü hatırlattı. Ayrıca Germuş Kilisesi’nin bakım ve korumaya alınmasının elzemliğini vurguladı.

<https://www.agos.com.tr/tr/haber/germus-kilisesi-nin-korunmama-gerekcesi-nedir-38964>

31 Aralık

Kürt Çalışmaları ifadesi Türkçe dublajda sansürlendi

Woody Allen'ın New York'ta Yağmurlu Bir Gün filminde orijinalde geçen "Kürt çalışmaları" ifadesi, Türkçe dublajda çıkarıldı. Diyalog, Kürt vurgusu silinerek daha genel bir ifadeyle değiştirildi.

<https://x.com/LogHaber/status/2006436058456797290>

SOSYAL MEDYADA YER ALAN IRKÇI VE AYRIMCI PAYLAŞIMLARDAN ÖRNEKLER

Aşağıda, ay boyunca sosyal medyada geniş yankı bulan bazı açık ırkçı veya nefret söylemi içeren paylaşımlar yer almaktadır.

6 Aralık

Avukat hanım isimli X hesabından: @adliye101

Alt katımıza doğu illerinden birinden bir aile geldi. Her akşam 12 lere kadar çok yüksek sesli konuşmalar, kahkahalar apartmanca bıktık. Bin kez uyardık kapının önünde her akşam 50 tane ayakkabı. Ben en son alıp yakacam o ayakkabıları başka çare yok.

Beğeni sayısı: 3.8K

<https://x.com/adliye101/status/1997405818216394986>

20 Aralık

İbrahim Özkan hesabından: @ibrahim_ozkan61

Bursaspor taraftarlarının Leyla Zana'ya karşı çirkin hakaretleri sonrası, Bursaspor'a destek mesajı veren Uludağ içecek markasına atfen X hesabından: "Uludağ limonatanın bu kadar lezzetli içecek olduğunu yeni fark ettim." mesajını paylaştı.

Beğeni sayısı: 7.3K

24 Aralık

Orkun Özeller hesabından: @OrkunOzeller

Bursaspor'u ve taraftarının tepkisini anlamayanlar içindir bu video. Ben; terörün, teröristin, terörist sevicilerin ve onları şımartan siyasilerin karşısındayım. Siz hangi taraftasınız?

@BursasporSk #uludağgazoz

Beğeni sayısı: 3.1K

24 Aralık

Tanju Özcan hesabından: @tanjuozcanchp

Bursaspor camiasının son aylarda Türkiye'de yaşanan gelişmelere karşı tepki göstermesi, bazı kesimler tarafından "faşist yaklaşım" olarak değerlendirilmektedir. Oysa ki Bursaspor taraftarı sadece Türk milletinin hislerini yüksek sesle dile getirmektedir. Bursaspor camiasını ve muhteşem taraftarını yaşanan ihanet sürecine sessiz kalmadıkları için kutluyorum. Terör örgütüne tepki koydu diye Bursaspor camiasını kınayan siyasetçileri de sakın bir kafayla "Biz nerede yanlış yapıyoruz?" diye tekrar düşünmeye davet ediyorum.

Beğeni sayısı: 7.1K

27 Aralık

Tanju Özcan hesabından: @tanjuozcanchp

DEM partinin 4 Ocak tarihinde Diyarbakır'da yapmayı planladığı mitingi demokratik bir hak arayışı olarak değil, bir bölücü kalkışma girişimi olarak görüyorum! Ne demektir katil terörist başına özgürlük! Herkes aklını başına alsın!!!! Bu etkinlik derhal yasaklanmalı ve yasadışı ilan edilmelidir.

Beğeni sayısı: 10K